

verslag

Omschrijving	Bestuurlijk overleg Net op zee Nederwiek 3
Voorzitter	Mariëlle Hetem (ministerie van EZK)
Vergaderdatum en -tijd	7 december 2022, 09.00 uur – 10.30 uur
Locatie	n.v.t.
Aanwezig	Daan Markwat (gemeente Goeree-Overflakkee), Danny Dingemans (gemeente Moerdijk), Chris Hottentot (gemeente Nissewaard), Tommie Mertens (gemeente Geertruidenberg), [REDACTED] (gemeente Drimmelen), Adriaan van der Wulp (gemeente Hoeksche Waard), [REDACTED] (provincie Zuid-Holland), Anne-Marie Spierings (provincie Noord-Brabant), [REDACTED] (Waterschap Hollandse Delta), [REDACTED] (waterschap Brabantse Delta), [REDACTED] (ministerie van EZK, secretaris), [REDACTED] (RWS), [REDACTED] (TenneT), [REDACTED] (TenneT)
Afwezig	[REDACTED] (gemeente Hellevoetsluis), [REDACTED] (gemeente Dordrecht, agendalid), [REDACTED] (gemeente Westvoorne), [REDACTED] (gemeente Altena, agendalid)

1. Opening en introductie

Mariëlle Hetem opent de vergadering. Ze heet iedereen welkom en benoemt het doel van de bijeenkomst vandaag: kennismaken met elkaar en met het project, aandachtspunten benoemen die relevant zijn voor dit project.

Dit is het eerste bestuurlijke overleg voor Nederwiek 3. Sommige aanwezigen zijn al betrokken geweest bij IJmuiden Ver Alpha en Beta. De aanwezigen stellen zichzelf voor en geven op verzoek van de voorzitter aan wat voor hen de belangrijkste aandachtspunten zijn.

Mariëlle Hetem: MT-lid en plaatsvervangend directeur bij de directie Realisatie Energietransitie. Dit project valt onder haar portefeuille.

Anne-Marie Spierings: gedeputeerde provincie Noord-Brabant. – kwam later binnen. Haar aandachtspunten heeft zij tijdens de presentatie ingebracht.

Aanwezig vanuit project Nederwiek 3:

- ██████████, projectdirecteur bij TenneT
- ██████████ omgevingsmanager bij TenneT
- ██████████ RCR-projectleider bij het ministerie van EZK.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3. Doel bijeenkomst

Zie onder agendapunt 1

4. Presentatie

██████████ en Liesbeth Eshuis geven een presentatie. De volgende vragen en punten worden opgebracht naar aanleiding van de presentatie:

Vraag: wat wordt bedoeld met 'ruimte voor dit project' met betrekking tot Geertruidenberg en Moerdijk?

Antwoord: het gaat hier om de ruimte die er nog is op het elektriciteitsnet. De opgewekte energie moet via een 380 kV hoogspanningsstation het landelijk hoogspanningsnet op gebracht worden. Op het bestaande 380 kV station in Geertruidenberg is nog ruimte voor 2GW aan windenergie. In Moerdijk is die ruimte er nog niet, daar is een nieuw 380 kV station voor nodig. Naar verwachting volgt de Kennisgeving voor een nieuw 380 kV station begin 2023. Door de komst van dit station ontstaat er ruimte voor 6 GW aan windenergie in Moerdijk.

Vraag: waarom is gekozen voor de aanlandlocaties Geertruidenberg en Moerdijk?

Antwoord: Geertruidenberg is eerder onderzocht als mogelijke aanlandlocatie voor Net op Zee IJmuiden Ver Alpha. Deze aanlandlocatie kwam naar voren uit een verkenning naar mogelijke aanlandlocaties (VAWOZ 2030). Moerdijk was in deze verkenning niet in beeld, omdat hier geen 380 kV hoogspanningsstation staat. Deze wordt nu wel gepland en als deze op tijd af is, is Moerdijk een serieus alternatief voor Nederwiek 3.

Vraag: hoe werkt het concreet uit als er in dit project ook gekeken wordt naar aanlandingen in de toekomst? Is de aanleg van kabels dan wel tegelijkertijd?

Antwoord: Nee, gelijktijdige aanleg is niet mogelijk. Nederwiek 3 moet in 2031 in gebruik worden genomen om de doelstellingen te halen die in de klimaatwet en het klimaatakkoord zijn opgenomen. Bovendien zijn de toekomstige windparken nog niet aangewezen en moet er nog een verkenning doorlopen worden welke mogelijke toekomstige aanlandingen voor welk windpark nader onderzocht gaan worden. Dit proces heet VAWOZ 2031-2040. In VAWOZ kijken we of er ruimte is voor een tweede en eventueel derde kabel naar Geertruidenberg of Moerdijk. Het streven is

om het proces en de besluitvorming zo integraal en toekomstvast mogelijk te laten zijn, en werk met werk te maken.

Punt van aandacht: hoe gaat de communicatie plaatsvinden rondom Deltacorridor en Nederwiek 3? Ga hier zorgvuldig mee om want je koppelt 2 projecten aan elkaar die in de tijd niet parallel lopen. Zorgvuldige communicatie is belangrijk.

Punt van aandacht: tijdens de startbijeenkomst op 22 november kwam de dynamische voordelta als nieuw punt naar voren. Goed dat dit ook wordt meegenomen als aandachtspunt. Dit is een kwetsbaar gebied.

Punt van aandacht: stikstof.

Vraag: Hoe wordt het effect op landschap meegenomen?

Antwoord: Het effect op landschap wordt onderzocht in het MER. Dit wordt ook meegenomen in de Integrale Effect Analyse.

Aandachtspunt: het is belangrijk dat dit Nederwiek 3 in samenhang en integraal wordt bekeken met de regionale MIEK-pilot Moerdijk. Ook ligt er een afstemmingsvraag met andere regionale energieprojecten, zoals de warmtebuis en de Delta Corridor. Alles moet in de ruimte passen. Op de aanlandlocaties moet niet alleen elektriciteit in beschouwing genomen worden, maar ook bijvoorbeeld het omzetten naar waterstof, het gebruik van restwarmte, etc. Toewerken naar een integraler energiesysteem. Hoe wordt hier rekening mee gehouden? Communicatie hierover naar de omgeving toe is een belangrijk aandachtspunt.

Reactie: de meerwaarde van zo'n pilot is onder meer dat nationale, provinciale en regionale ontwikkelingen meer aan elkaar geknoopt kunnen worden. EZK zal een overzicht opstellen van de plannings van de relevante projecten (Nederwiek 3, Delta Corridor, VAWOZ 2031-2040, 380 kV station Moerdijk, regionale projecten) (**actie EZK**).

Vraag: hoe wordt de bouw van een converterstation meegenomen in dit project?

Antwoord: de bouw van een converterstation is integraal onderdeel van dit project. Er zal ook voor het converterstation een locatie gevonden moeten worden.

Vraag: Binnenkort zijn er regionale verkiezingen (Provinciale Staten en waterschappen). Hebben deze nog impact op de planning van dit project?

Antwoord: in de fase waarin dit project zich bevindt worden geen problemen voorzien. Bovendien is de ambtelijke inbedding op orde waardoor de continuïteit is gewaarborgd bij eventuele bestuurswissel.

Vraag: de planning voor dit project is ambitieus. Is deze planning haalbaar als participatie onderdeel is van dit project? Er zal wellicht weerstand zijn tegen dit project.

Antwoord: het is een interactief proces. Vanuit EZK en TenneT proberen we zo goed mogelijk alle belanghebbenden te betrekken en ook te laten zien wat we doen met

de inbreng die we krijgen. Geef het aan als er weerstand is, dan kunnen we daar zo goed mogelijk rekening mee houden.

5. Volgende data BO

Mariëlle Hetem stelt voor om in 2023 twee BO's te organiseren, de aanwezigen gaan daarmee akkoord:

1. een BO in maart voor de publicatie van de cNRD; en
2. een BO in juni/juli voor het vaststellen van de definitieve NRD.

6. Rondvraag

Er zijn geen vragen.

7. Sluiting

Mariëlle Hetem sluit de vergadering.